

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 137/2024-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária RAMPÁŠEK, s. r. o., Kalinčiakova 33A, Bratislava, proti príkazu Okresnej prokuratúry Bratislava I č. k. IPO-V-28/2022-1101-2 z 9. septembra 2022, uzneseniu Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 1 Kv 70/22/1100-26 z 9. mája 2023 a proti postupu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 GPt 360/22/1100 a jej uzneseniu z 19. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 15. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) príkazom Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. IPO-V-28/2022-1101-2 z 9. septembra 2022, uznesením Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1 Kv 70/22/1100-26 z 9. mája 2023 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 GPt 360/22/1100 a jej uznesením z 19. júna 2023. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a zakázať generálnej prokuratúre pokračovať v porušovaní jej práv. Zároveň požaduje priznať jej primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov jej právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že vyšetrovateľ Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej centrály osobitných druhov kriminality, odboru finančného vyšetrovania, oddelenia Bratislava (ďalej len „vyšetrovateľ“) uznesením ČVS: PPZ-314/NCK-OFV-BA-2022 zo 7. septembra 2022 začal podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 a ods. 5 písm. a) Trestného zákona.

3. Okresná prokuratúra príkazom č. k. IPO-V-28/2022/1101-2 z 9. septembra 2022 vydaným podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku zaistila peňažné prostriedky do výšky [REDAKOVANÉ] na bankovom účte [REDAKOVANÉ] viazanom na účet [REDAKOVANÉ], vedenom v [REDAKOVANÉ] ktorého majiteľkou je sťažovateľka, pretože zistené skutočnosti nasvedčovali, že peňažné prostriedky na uvedenom účte sú výnosmi z trestnej činnosti, resp. svojou hodnotou zodpovedajú výnosom z trestnej činnosti.

4. Napadnutým uznesením č. k. 1 Kv 70/22/1100-26 z 9. mája 2023 krajská prokuratúra zamietla v poradí už druhú žiadosť sťažovateľky o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov.

5. Sťažnosť sťažovateľky proti rozhodnutiu krajskej prokuratúry z 9. mája 2023 generálna prokuratúra uznesením č. k. IV/2 GpT 360/22/1100-9 z 19. júna 2023 zamietla ako nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v konaniach pred príslušnými orgánmi prokuratúry opakovane tvrdila, že zaistené finančné prostriedky nepochádzajú z trestnej činnosti, ale z jej legálnej podnikateľskej činnosti a túto skutočnosť riadne dokladovala predložením mnohých listinných dôkazov (napr. daňových priznaní príslušných obchodných spoločností, výpisov z účtov, colnej deklarácie o priznaní finančných prostriedkov pri vstupe do ekonomického priestoru Európskej únie, výpisu z obchodného registra, potvrdení príslušných orgánov Ukrajiny o neexistencii trestného stíhania sťažovateľky a jej otca a pod.). Napriek tomu jej žiadostiam o zrušenie zaistenia finančných prostriedkov vyhovené nebolo.

7. Podľa názoru sťažovateľky jej sťažnosť proti uzneseniu krajskej prokuratúry bola generálnou prokuratúrou zamietnutá bez meritórnej reakcie na jej námietky. Generálna prokuratúra, ako ani krajská prokuratúra sa nezaoberali a nepreskúmali nové skutočnosti a listinné dôkazy, ktoré sťažovateľka predložila k žiadosti a ktoré jasne a priamo vyvracali dovtedy prezentované dôvody v prospech zaistenia sťažovateľkiných peňažných prostriedkov. Sťažovateľka je presvedčená, že svojím postupom orgány prokuratúry porušili zásadu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní. Z uznesenia generálnej prokuratúry vyplýva, že trestné stíhanie je na Slovensku vedené len na podklade správy Národného protikorupčného úradu Ukrajiny a ďalšie trvanie trestného stíhania bolo závislé len na výsledkoch prebiehajúcej medzinárodnej právnej pomoci, pritom sťažovateľka slovenským orgánom činným v trestnom konaní predložila podstatné dôkazy vyvracajúce údajné podozrenia o trestnej činnosti plynúce zo správy Národného protikorupčného úradu Ukrajiny, ako aj dôkazy o tom, že zaistené peňažné prostriedky nemôžu pochádzať z trestnej činnosti, ku ktorej malo dôjsť na Ukrajine. S týmito dôkazmi sa orgány prokuratúry meritórne

nevysporiadali, a teda ani v rámci nových dôkazov neskúmali proporcionalitu zásahu do práv sťažovateľky. Uznesenie generálnej prokuratúry v spojení s uznesením krajskej prokuratúry je už len z tohto dôvodu v rozpore s procesnými zárukami garantovanými čl. 1 dodatkového protokolu, predovšetkým so zásadou kontradiktórnosti konania a zásadou rovnosti zbraní.

8. Neobstojí podľa sťažovateľky tvrdenie, že stále prebieha overovanie dôkazov, ktoré je bez relevantného výsledku. Pritom v predmetnom či inom trestnom konaní nie je ani podozrivou ani obvinenou a nepribudli žiadne dôkazy, ktoré by posilňovali podozrenie, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a vydaný príkaz na zaistenie finančných prostriedkov.

9. Skutočnosť, že aj napriek žiadosti o právnu pomoc slovenské orgány ani po takej dlhej dobe nedostali žiadne relevantné odpovede od ukrajinských orgánov, len potvrdzuje, že tieto nedisponujú žiadnymi dôkazmi či právoplatnými rozhodnutiami o zdrojovom trestnom čine, resp. o podozrení z trestnej činnosti voči sťažovateľke alebo jej otcovi. Slovenské orgány činné v trestnom konaní nie sú v postavení, aby mohli posúdiť dôvodné podozrenie, že zaistené finančné prostriedky pochádzajú z trestnej činnosti, vo vzťahu k vyšetrovaniu vykonávanému na Ukrajine.

10. Sťažovateľke z uznesenia generálnej prokuratúry nie je zrejmé, z akých dôvodov generálna prokuratúra považovala priame a jednoznačné dôkazy vyvracajúce tvrdenia o trestnej činnosti otca sťažovateľky za neúplné a nepostačujúce na zrušenie alebo obmedzenie zaistenia peňažných prostriedkov. Z nesporných dôkazov predložených sťažovateľkou jednoznačne plynie, že Národný protikorupčný úrad Ukrajiny ani iný štátny orgán Ukrajiny nevedol, resp. nepreukázal slovenským orgánom činným v trestnom konaní vedenie trestného stíhania pre predikatívny hlavný trestný čin vo vzťahu k stíhanému skutku, pričom z odpovedí Národného protikorupčného úradu Ukrajiny vyplývajú len všeobecné domnienky, že zaistené finančné prostriedky „môžu“ pochádzať z trestnej činnosti. V žiadnom prípade nejde o „konkrétne“ skutočnosti odôvodňujúce začatie trestného stíhania pre trestný čin legalizácie výnosov z trestnej činnosti, resp. logické zdôvodnenie predpokladu, že zaistené prostriedky pochádzajú z označenej trestnej činnosti.

11. Poukazujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), sťažovateľka zvýraznila, že hoci čl. 1 dodatkového protokolu neobsahuje výslovné procesné požiadavky, konanie týkajúce sa práva na pokojné užívanie majetku musí jednotlivcovi poskytnúť aj primeranú možnosť predložiť svoju vec príslušným orgánom na účely účinného napadnutia opatrení, ktorými sa zasahuje do práv zaručených týmto ustanovením (G. I.E.M. S.R.L. a i. proti Taliansku [GC], č. 1828/06 a 2 ďalšie, 28. júna 2018, § 302 a tam citovaná judikatúra). Zásah do práv ustanovených v čl. 1 dodatkového protokolu preto nemôže mať žiadnu legitimitu, ak neexistuje kontradiktórne konanie, ktoré je v súlade so zásadou rovnosti zbraní a umožňuje diskusiu o aspektoch, ktoré sú dôležité pre výsledok veci.

12. V ďalšom sťažovateľka v ústavnej sťažnosti predostiera rozsiahlu skutkovú argumentáciu na podporu záveru o legálnom pôvode a nadobudnutí zaistených finančných prostriedkov.

13. Podľa názoru sťažovateľky v danom prípade absentujú zákonné podmienky zaistenia peňažných prostriedkov, ale aj samotného vedenia trestného stíhania pre trestný čin legalizácie výnosu z trestnej činnosti. Z napadnutých rozhodnutí krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry nevyplýva, aký je vzťah zaistených peňažných prostriedkov k údajnému hlavnému, predikatívnemu trestnému činu, resp. z akých okolností možno vyvodiť, že tieto finančné prostriedky pochádzajú

z trestnej činnosti a sú legalizované, a nevyplýva z nich ani to, čo možno od zaistenia peňažných prostriedkov aspoň hypoteticky očakávať. Bez takého vysvetlenia nie je zrejmé, či k zaisteniu peňažných prostriedkov nedošlo len a iba na základe ľubovôle štátneho orgánu. Za nedostatočné sťažovateľka považuje vymedzenie predikatívneho trestného činu. Konanie páchatel'a v žiadnom prípade nemožno preukázať len podozreniami, pretože nie je zrejmý konkrétny opis skutku hlavného trestného činu, nie je zrejmý ani páchatel' skutku, t. j. otec sťažovateľky nie je a nebol v postavení podozrivého a už vôbec nie obvineného pre taký konkrétny predikatívny trestný čin, resp. skutok. Rovnako tak absentuje konkrétne prepojenie zaistených peňažných prostriedkov na takto údajne spáchaný skutok. Príkaz na zaistenie peňažných prostriedkov, ako aj vedenie samotného trestného stíhania je založené len na domnienkach a nesprávnej interpretácii vágnej informácie o vyšetovaní na Ukrajine podanej ukrajinskými orgánmi. Jediným argumentom pre vedenie trestného stíhania na Slovensku, ako aj zaistenia peňažných prostriedkov je len príbuzenský vzťah medzi sťažovateľkou a jej otcom, čo je takisto v zmysle judikatúry ESLP (Uzan a ostatní proti Turecku) v rozpore s garanciami čl. 1 dodatkového protokolu.

14. Tvrdenia orgánov prokuratúry, že páchatel'om zdrojového trestného činu nemusí byť vôbec sťažovateľka ani jej otec, ale môže ním byť úplne iná osoba, sťažovateľka vníma ako nepodložené a predovšetkým ako protirečivé s doteraz predkladanou argumentáciou orgánov prokuratúry pre zaistenie peňažných prostriedkov. Vedenie trestného stíhania pri takto nekonkrétne vymedzenom skutku, na základe ktorého ani nemožno logicky odôvodniť záver, že zaistené prostriedky pochádzajú z trestnej činnosti, považuje sťažovateľka jednoznačne za nezákonné. Preto aj príkaz na zaistenie peňažných prostriedkov je potrebné považovať za nedostatočne odôvodnený, nespĺňajúci zákonné podmienky na jeho vydanie, resp. na jeho ďalšie trvanie, a v konečnom dôsledku postrádajúci relevantné procesné záruky proti svojvoľnému alebo neprimeranému zásahu v zmysle judikatúry ESLP.

15. Z dokumentov, ktoré má sťažovateľka k dispozícii, nevyplýva, že hodnota zaisteného majetku je ekvivalentná majetkovému prospechu, ktorý údajne získal neznámy páchatel' prostredníctvom údajného predikatívneho trestného činu na Ukrajine, resp. táto hodnota nebola ani uvedená orgánmi Ukrajiny. Slovenské orgány činné v trestnom konaní ani prokurátor nevykonali posúdenie týkajúce sa rozsahu zaistenia vo vzťahu k „obvineniam“ stanoveným ukrajinskými orgánmi, a to ani v čase vydania, ani pri preskúmaní príkazu na zaistenie peňažných prostriedkov na základe žiadosti sťažovateľky o jeho zrušenie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu príkazom okresnej prokuratúry č. k. IPO-V-28/2022-1101-2 z 9. septembra 2022, uznesením krajskej prokuratúry č. k. 1 Kv 70/22/1100-26 z 9. mája 2023 a postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 GPt 360/22/1100 a jej uznesením z 19. júna 2023, ku ktorému malo dôjsť tým, že napriek neexistencii zákonných podmienok na zaistenie peňažných prostriedkov na účte patriacom sťažovateľke nebolo zo strany

orgánov prokuratúry ich zaistenie zrušené. Odôvodnenia rozhodnutí orgánov prokuratúry sťažovateľka považuje za nedostatočné.

III.1. K namietanému porušeniu práv príkazom okresnej prokuratúry:

17. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia ňou označených práv príkazom okresnej prokuratúry č. k. IPO-V-28/2022-1101-2 z 9. septembra 2022. Podľa §181 ods. 3 Trestného poriadku proti príkazu opravný prostriedok nie je prípustný. Sťažovateľka, keďže nemala v prebiehajúcom trestnom konaní procesné postavenie obvinenej alebo poškodenej, príp. zúčastnenej osoby, nemala k dispozícii iný Trestným poriadkom upravený účinný prostriedok nápravy prípadného porušenia jej základných práv, preto bolo namieste, aby sa s požiadavkou preskúmania ústavnej konformity uvedeného príkazu okresnej prokuratúry domáhala ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy, avšak za dodržania všetkých zákonom ustanovených podmienok.

18. Podľa § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

19. Podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť ústavnú sťažnosť, ktorá je podaná oneskorene.

20. Nedodržanie lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene. Ústavný súd opakovane vyslovil, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv (I. ÚS 109/06). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

21. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou domáha preskúmania príkazu okresnej prokuratúry z 9. septembra 2022. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh jednoznačne vyplýva, že o tomto príkaze mala vedomosť najneskôr už v mesiaci október 2022, keďže prvú žiadosť o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov spísala 25. októbra 2022. Sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy sa na ústavný súd obrátila až 15. augusta 2023.

22. Z uvedeného vyplýva, že ústavná sťažnosť smerujúca proti príkazu okresnej prokuratúry je evidentne podaná oneskorene, preto ju ústavný súd v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

III.2. K namietanému porušeniu práv uznesením krajskej prokuratúry:

23. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľky rozhodnutím krajskej prokuratúry č. k. 1 Kv 70/22/1100-26 z 9. mája 2023, ktorým bola zamietnutá v poradí druhá žiadosť sťažovateľky o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov z 26. apríla 2023, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je jeho právomoc vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu orgánu verejnej moci (tu krajskej prokuratúry) subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov, príp. iného kompetentného orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa rozhodnutia krajskej prokuratúry, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľka disponovala možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení krajskej prokuratúry prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú aj využila. Ochranu jej označeným právam tak bola oprávnená a zároveň povinná poskytnúť generálna prokuratúra, ktorej patrilo rozhodovanie o riadnom opravnom prostriedku. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľky uplatnené proti označenému rozhodnutiu krajskej prokuratúry, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a uznesením generálnej prokuratúry:

24. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou predovšetkým zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

25. Podstata namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. K podstate vlastníckeho práva už ústavný súd uviedol, že vlastnícke právo ako najdôležitejší vecnoprávny inštitút je charakteristické

tým, že prostredníctvom neho sa oprávneným subjektom (vlastníkom) zabezpečuje bezprostredná právna možnosť ovládať veci. Existencia právneho ovládania vecí ako súčasť vlastníckeho práva inkorporuje v sebe možnosť riešenia otázky, komu vec patrí, kto ju využíva a môže ňou disponovať. Podstata vlastníckeho práva spočívajúca v priamom právnom ovládaní veci sa prejavuje v právnom postavení oprávneného subjektu (vlastníka) tak, že jeho právne ovládanie veci je výlučné. Z toho vyplýva, že ho každý musí rešpektovať, proti akémukoľvek nedovolenému zásahu ktoréhokoľvek subjektu je chránené a je možné ho aj právnymi prostriedkami presadiť (PL. ÚS 40/2015). Tieto závery platia aj pre vlastníctvo akéhokoľvek majetku v jeho širšom ponímaní (čl. 20 ods. 1 ústavy).

26. K úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd jeho občanov. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní dostupných bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky takéhoto uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd (III. ÚS 60/04, II. ÚS 374/06).

27. Ústavný súd už uviedol, že ústavnoprávny prieskum zaistenia peňažných prostriedkov sa v podstate sústreďuje len na tie prípadné pochybenia, v dôsledku ktorých by pre také rozhodnutie chýbal zákonný základ alebo by zjavne nemohlo viesť k naplneniu účelu, ktorý ním má byť dosiahnutý, alebo by v ňom bolo možné vidieť svojvôľu z iného dôvodu. Predmetom tohto prieskumu môže byť aj procesný postup, ktorý zaisteniu peňažných prostriedkov predchádzal (I. ÚS 122/2018, IV. ÚS 602/2021).

28. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo vzťahu k namietanému porušeniu ňou označených práv napadnutým uznesením generálnej prokuratúry, ktorým zamietla sťažnosť sťažovateľky proti rozhodnutiu krajskej prokuratúry. V predmetnej veci išlo o zaistenie peňažných prostriedkov podľa § 95 a nasl. Trestného poriadku a krajská prokuratúra rozhodovala o žiadosti sťažovateľky podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku v rámci prieskumu odôvodnenosti uvedeného zaisťovacieho inštitútu.

29. V napadnutom uznesení generálna prokuratúra v podstatnom uviedla, že podľa jej názoru boli splnené všetky zákonné podmienky na zamietnutie žiadosti sťažovateľky o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov.

30. Z hľadiska skutkového stavu veci pripomenula dovtedajšie zistenia, že na bankový účet vedený na meno sťažovateľky bol uskutočnený hotovostný vklad a následne boli realizované prevody týchto peňažných prostriedkov medzi jednotlivými bankovými účtami patriacimi sťažovateľke, a to bez známeho ich legálneho pôvodu, čo odôvodňovalo podozrenie, že tieto peňažné prostriedky môžu súvisieť s rozsiahlou trestnou činnosťou (v mimoriadne veľkom rozsahu škody vo výške asi 560 miliónov eur) páchanou na území Ukrajiny v kontexte preverovania trestnej činnosti vyšetrovateľmi Národného protikorupčného úradu Ukrajiny pod č. 52018000000000546, v ktorej mal byť zainteresovaný aj otec sťažovateľky. V jej osobe generálna prokuratúra nachádzala spojitost' s jej otcom vyšetrovaným ukrajinskými orgánmi, ktorý jej mal dávať dary (v roku 2017 asi vo výške 3 000 000 eur), príspevky, dotácie, granty a pod. Počas vyšetrovania realizovaného Národným protikorupčným úradom Ukrajiny tiež malo byť zistené, že otec sťažovateľky aj po preregistrovaní veľkej časti obchodných spoločností na svoju dcéru – sťažovateľku, tieto

v skutočnosti stále sám riadil a robil dôležité a konečné rozhodnutia. Príjem z vyplatených dividend obchodnými spoločnosťami, v ktorých sťažovateľka figuruje, a príjem z pôžičiek poskytnutých týmito obchodnými spoločnosťami (ktorými argumentovala legálnosť nadobudnutia zaistených peňažných prostriedkov) sa vyšetrovaním prebiehajúcim na Ukrajine mal podľa generálnej prokuratúry ukázať ako „legalizovaný a špinavý“ v dôsledku spáchania trestných činov na Ukrajine počas rokov 2013 – 2017.

31. Tieto okolnosti boli podľa generálnej prokuratúry dostatočným dôvodom na postup podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku realizovaným na účel zabránenia v ich ďalšej dispozícii.

32. K ďalším námietkam sťažovateľky generálna prokuratúra uviedla, že skutková veta, tak ako je vymedzená v označenom uznesení o začatí trestného stíhania, z hľadiska svojich parametrov (vecných, miestnych, časových a iných súvislostí vzťahujúcich sa aj na predikatívny trestný čin) predstavuje „pojítka“ so zákonnými znakmi posudzovanej skutkovej podstaty v rozsahu miery dôkaznej situácie postačujúcej pre túto fázu trestného konania odôvodňujúcej procesný postup podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku.

33. Z hľadiska naplnenia znakov trestného činu legalizácie výnosov z trestnej činnosti a jeho skutkového vymedzenia v uznesení o začatí trestného stíhania v tejto trestnej veci bolo podľa generálnej prokuratúry zrejmé, že k spáchaniu zdrojového (predikatívneho) trestného činu malo dôjsť na Ukrajine, a teda predmetom tohto trestného konania je až následný legalizačný trestný čin. Pre trestné stíhanie za obzvlášť závažný zločin legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 a ods. 5 písm. a) Trestného zákona sa nevyžadovalo v jednej trestnej veci vedenie trestného stíhania aj za zdrojový (predikatívny) trestný čin.

34. Generálna prokuratúra upozornila, že posúdenie a vyhodnotenie zdrojového (predikatívneho) trestného činu ako znaku skutkovej podstaty trestného činu podľa § 233 Trestného zákona sa vykonáva v rámci dôkazov, ktoré o existencii zdrojového (predikatívneho) trestného činu, v konkrétnej trestnej veci samostatne vedenej pre trestný čin podľa § 233 Trestného zákona, majú byť produkované. V tejto súvislosti sa postupuje ako pri posúdení predbežnej (prejudiciálnej) otázky tak, že z vykonaného dokazovania vyvodí záver, či skutok, z ktorého pochádza „legalizovaný“ výnos, sa stal a či naplnia znaky trestného činu, pritom sa nevyžaduje, aby išlo o výnos pochádzajúci z trestnej činnosti, za ktorú bola právoplatne vyslovená konkrétnej osobe vina (v tejto súvislosti generálna prokuratúra poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo 74/2018 z 25. februára 2020).

35. Generálna prokuratúra konštatovala, že zistenia z informácií poskytnutých Národným protikorupčným úradom Ukrajiny v tom čase spochybňovali námietky sťažovateľky o nadobudnutí zaistených peňažných prostriedkov z legálnych zdrojov. Svedčili o tom, že peňažné prostriedky sú výnosmi z trestnej činnosti s možnou priamou súvislosťou s rozsiahlou trestnou činnosťou páchanou na území Ukrajiny (resp. sú výnosom z trestnej činnosti páchanej na Ukrajine), z ktorej má byť podľa informácií ukrajinských orgánov podozrivý aj otec sťažovateľky.

36. Z týchto dôvodov generálna prokuratúra považovala zásah do práv sťažovateľky v danom čase za primeraný sledovanému cieľu, a to zabráneniu k ďalšiemu nakladaniu so zaistenými peňažnými prostriedkami.

37. K námietke týkajúcej sa spochybňovania trestného stíhania otca sťažovateľky na území Ukrajiny, a to predložením písomnosti pod hlavičkou ukrajinskej kancelárie generálneho prokurátora vypracovanej vedúcim oddelenia informačného zabezpečenia účastníkov trestného konania, riadenia organizačného zabezpečenia, Jednotného registra predsúdnych vyšetrovaní a informačno-analytickej práce, generálna prokuratúra uviedla, že údaje z nej vyplývajúce (vrátane listinných dôkazov už skôr predložených sťažovateľkou) považovala za neúplné a nepostačujúce na prípadný postup podľa § 95 ods. 5 Trestného poriadku. Zvýraznila, že okolnosti pôvodu peňažných prostriedkov, ktoré boli následne predmetom bankových transakcií, bude potrebné posúdiť a vyhodnotiť najmä na podklade skutočností zistených z Ukrajiny v rámci právnej pomoci, či tieto pochádzali z trestnej činnosti a zmyslom následného konania na Slovensku bolo výlučne tieto legalizovať. Generálna prokuratúra zdôraznila, že je žiaduce, aby okolnosti prípadu boli posúdené komplexne a vo vzájomných súvislostiach, a nie len jednostranne či izolovane, len na podklade listín predložených sťažovateľkou, bez ich akejkolvek verifikácie, bez snahy vykonať prienik medzi dôkazmi, ktoré by vyplynuli z viacerých v trestnej veci realizovaných dôkazných prostriedkov.

38. Generálna prokuratúra zastávala názor, že negatívne dôsledky zaistenia peňažných prostriedkov na bankovom účte sťažovateľky neprevážili nad pozitívom, ktorým je ochrana verejného záujmu a, že účel zaistenia je realizovaný prostriedkami, ktoré je možné v súčasnosti považovať za adekvátne. Aktuálne teda bolo naplnené nielen kritérium vhodnosti a potrebnosti zaistenia peňažných prostriedkov, ale aj kritérium primeranosti použitia trestnoprávných prostriedkov vedúcich k žiadanému cieľu a účelu zaistenia peňažných prostriedkov.

39. Napokon generálna prokuratúra sťažovateľku uistila, že v priebehu prípravného konania v danej trestnej veci sú a budú orgánmi činnými v trestnom konaní vykonávané všetky procesné úkony v záujme náležitého objasnenia skutkového a právneho stavu veci.

40. Z uvedenej rekapitulácie odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že generálna prokuratúra sa všetkými pre rozhodnutie o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľky podstatnými tak skutkovými, ako aj právnymi otázkami zaoberala a na tieto dala dostatočne adekvátnu odpoveď podporenú konkrétnymi dôvodmi. Rozhodnutie generálnej prokuratúry nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a právne závery ňou vyslovené je nutné považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať. Rozhodnutie je založené na racionálnom a ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na zamietnutie sťažnosti sťažovateľky. Ústavný súd preto napadnuté uznesenie generálnej prokuratúry považuje za legitímne a právne akceptovateľné.

41. Tvrdenie sťažovateľky, že sa generálna prokuratúra (rovnako ako krajská prokuratúra) nezaoberala, príp. nevyhodnotila ňou predkladané listinné dôkazy, nie je možné v okolnostiach danej veci akceptovať v tom zmysle, ako sa to snaží sťažovateľka prezentovať. Generálna prokuratúra (a takisto krajská prokuratúra) zdôraznila, že aj tieto dôkazy bude potrebné konfrontovať s výsledkami právnej pomoci, ktorá však dovtedy nebola ukrajinskými orgánmi vybavená. Táto skutočnosť je z napadnutého rozhodnutia jasne čitateľná a nemožno ju považovať za nelogickú. Zvlášť krajská prokuratúra [ktorej rozhodnutie spolu s napadnutým rozhodnutím generálnej prokuratúry tvoria jeden celok, preto ich nemožno posudzovať izolovane

(m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012) – ide o požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí vydaných v priebehu príslušného konania (m. m. IV. ÚS 350/09)] priamo a zrozumiteľne sťažovateľke vysvetlila, že listinné dôkazy, ktoré boli sťažovateľkou predložené, je nevyhnutné overiť dokazovaním prostredníctvom právnej pomoci. K námietke sťažovateľky, že nebola ani nie je trestne stíhaná a že jej otec bol na Ukrajine právoplatne oslobodený spod obžaloby, krajská prokuratúra uviedla, že bez poznania výsledkov právnej pomoci sú tieto skutočnosti bez významu, pretože páchatel'om zdrojového trestného činu nemusí byť vôbec sťažovateľka a ani jej otec, ale môže ním byť úplne iná, prípadne aj dovedy nestotožnená osoba. Podstatou zaslanej žiadosti o právnu pomoc bolo získať relevantné a podrobnejšie informácie o možnom zdrojovom trestnom čine a jej výsledky môžu priniesť závažné skutočnosti, ktoré budú určujúce pre ďalší priebeh trestného konania.

42. Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenia napadnutých rozhodnutí je potrebné považovať za dostatočne výpovedné, a to aj z hľadiska sťažovateľkou kritizovaného ne/vymedzenia predikatívneho trestného činu v uznesení o začatí trestného stíhania. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje na vysvetlenie uskutočnené generálnou prokuratúrou s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu (pozri bod 34 odôvodnia tohto uznesenia), ktoré nepovažuje za potrebné nijako nahrádzať, bližšie rozvíjať alebo interpretovať, keďže toto je jasné, zrozumiteľné a pochopiteľné.

43. Odôvodnenie napadnutého uznesenia generálnej prokuratúry dostatočne odôvodňuje opodstatnenosť ďalšieho trvania zaistenia peňažných prostriedkov a z tohto odôvodnenia možno identifikovať, že sa primerane realizuje účel predmetného zaisťovacieho inštitútu (zaistenie možného výnosu z trestnej činnosti, odňatie práva disponovať zaistenými finančnými prostriedkami). Odôvodnenie napadnutého uznesenia generálnej prokuratúry tak podľa ústavného súdu predstavuje dostatočný základ na jeho výrok, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu krajskej prokuratúry. Právne závery generálnej prokuratúry nemožno považovať za arbitrárne, t. j. také, ktoré by nemali oporu v zákone, resp. popierali by podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Trestného poriadku. Napadnuté uznesenie generálnej prokuratúry má teda zákonný podklad, vedie k naplneniu účelu aplikovaných zaisťovacích inštitútov, pričom ústavný súd neidentifikoval prejavy svojvôle v rozhodovaní generálnej prokuratúry.

44. Argumentácia sťažovateľky vyjadruje len nespokojnosť s napadnutým uznesením generálnej prokuratúry a vo svojej podstate len sleduje dosiahnutie zmeny napadnutého uznesenia. Táto skutočnosť však nemôže automaticky viesť k záveru o porušení jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Zaistenie špecifikovaných majetkových hodnôt (peňažných prostriedkov) nepochybne predstavuje zásah do právneho postavenia sťažovateľky (do jej majetkovej sféry), možno však konštatovať, že k tomuto došlo na podklade zákonných dôvodov bez prvkov svojvôle, preto nejde o ústavne neprípustný zásah do majetku sťažovateľky. Práve naopak tento bol podľa ústavného súdu v aktuálnom štádiu trestného konania primeraný vo vzťahu k tomu, že zaistené peniaze mohli byť výnosom z trestnej činnosti, ktorej objasnenie či už smerom k vyvráteniu, alebo potvrdeniu doterajších podozrení bude predmetom ďalšieho trestného konania.

45. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných

dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

46. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľkou napadnuté uznesenie generálnej prokuratúry nesignalizuje možnosť porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorej dôvodnosť by bolo potrebné preskúmať ústavným súdom po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. že medzi sťažovateľkou napadnutým uznesením generálnej prokuratúry na jednej strane a obsahom tohto základného práva na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho porušení. Preto v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením generálnej prokuratúry:

47. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením generálnej prokuratúry, ústavný súd konštatuje, že tento článok dohovoru sa týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom. Generálna prokuratúra nemá postavenie súdneho orgánu a jej akékoľvek rozhodnutie nie je súdnym rozhodnutím v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nevzťahujú sa naň preto striktne ani požiadavky vyplývajúce z práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré vyvodila judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva z práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08, IV. ÚS 530/2022, II. ÚS 60/2023).

48. Tento článok dohovoru nie je na napadnuté uznesenie generálnej prokuratúry aplikovateľný. Ústavná sťažnosť je teda v tejto časti nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.5. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a uznesením generálnej prokuratúry:

49. Sťažovateľka zároveň tvrdí, že napadnutým postupom a uznesením generálnej prokuratúry bolo porušené aj jej základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pričom z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že svoju argumentáciu o tomto porušení

odvodzuje od namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže však ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu týchto práv, nemohlo v takomto prípade dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

50. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom a uznesením generálnej prokuratúry odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

51. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 13. marca 2024

Miloš Maďar
predseda senátu